

tør gaa ud fra, at dens Afgørelse kan imødeses med fuld Tillid af alle de interesserede Parter. Jeg finder det ønskeligt at gaa denne Vej. Det medfører ganske vist det beklagelige, at de nuværende 3 Kommissioner for Landsøelene bliver ophævet. Jeg beklager det saa meget mere, som jeg har Indtrykket af, at Medlemmerne af disse Kommissioner har omfattet deres Arbejde i den korte Tid, Kommissionerne har været nedsatte, med stor Interesse. Jeg haaber imidlertid, at de paa-gældende Medlemmer ikke føler sig brøstholdne over, at Kommissionerne ophæves, idet jeg mener, at der, naar man bruger denne Fremgangsmaade, opnaas saa store Fordele, at man af den Grund bør se bort fra, at der foretages Forandringer med Hensyn til disse Kommissioner.

Med disse faa Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale dette Forslag til det høje Tings Velvillie.

Der næst skal jeg have den Ære at fremsætte *Forslag til Lov om Grundforbedringslaan*. Der er i Øjeblikket meget, der tyder paa, at vort Landbrug staar overfor en Periode, hvor Grundforbedringsarbejder, ligesom i 60erne og 70erne i forrige Aarhundrede, vil komme frem i første Linie. Det viser sig stærkere og stærkere, at de Grundforbedringsarbejder, der blev udført for et halvt Aarhundrede siden, nu trænger til Fornyelse. Med Indførelsen af nye Kulturer, som Rodfrugter og i de senere Aar Lucerne, og med den Forrykning af Foraarssaatiden, som Nutidens Kulturformer kræver, ved Brakkens Afskaffelse, hvorved en mere virksom Efteraarsbehandling er blevet nødvendiggjort, og af flere andre Grunde, som jeg ikke her skal komme ind paa, er Trangen til virkningsfulde Grundforbedringsarbejder, Afvanding og Tilførsel af Kalk, blevet mere fremtrædende. Samtidig er mange af de Grundforbedringsarbejder, der er udførte for saa lang Tid siden, blevet, om jeg saa maa sige, opslidt. Virkningen af Kalktilførselen er begrænset i Tid, og det samme gælder Dræningsanlæg, som forfalder, saaledes at de maa fornyes. Vi staar da utvivlsomt overfor en Periode, hvor dette vigtige Spørgsmaal, som i den sidste Menneskealder har ført en forholdsvis tilbagetrukken Tilværelse, kommer frem i første Linie igen. I Befolkningen er der i de senere Aar vokset en betydelig Interesse for og Forstaelse af hele dette Spørgsmaal frem, og jeg føler mig overbevist om, at der ogsaa i Rigsdagen er den største Beredvillighed til at lade Staten yde denne Sag sin Støtte under saadanne Former, at Støt-

ten kan blive af praktisk Betydning for Arbejdets Fremme.

Støtte fra Statens Side til Grundforbedringsarbejders Udførelse ydes der jo gennem de betydelige og stigende Beløb, som aarlig stilles til Raadighed for Hede-selskabet og Statens Grundforbedringsvæsen. Endvidere er der i Aar efter Forhandling med Finansudvalgene stillet 3 Mill. Kr. til Raadighed til Udlaan til Kommuner og til Selskaber med solidarisk Ansvar til Udførelse af større samlede Grundforbedringsarbejder. Men herudover er der fremkommet Ønsker om, at Staten skulde tilbyde Laan til de enkelte Landmænd, som maatte ønske at udføre Grundforbedringsarbejder paa deres Ejendom. Det ligger dog i Sagens Natur, at Staten ikke kan paatage sig en saadan almindelig Laanevirksomhed. Hertil har vi jo alle vore forskellige kreditydende Institutioner, og det maa stadig erindres, at de Arbejder, der her vil være Tale om, er og bør altid være rentable, endogsaa i særlig Grad rentable, saaledes at det store Flertal af Landmænd utvivlsomt selv vil kunne tilvejebringe de fornødne Laan, forsaavidt Laan overhovedet er paakrævet. Det forekommer mig derfor, at hvad der fra Statens Side skal kunne ydes i direkte Laan til de enkelte Jordbrugere, maa være stærkt begrænset i finansiel Henseende. Det foreslaas nu her, at der for hvert af de to første Finansaar stilles 1 Mill. Kr. til Raadighed for Ministeriet til Udlaan til Grundforbedringsarbejders Udførelse, og det Beløb, der heraf kan stilles til Raadighed for den enkelte Jordbruger, begrænses til 1 500 Kr. Med denne Begrænsning vil ærede Medlemmer forstaa, at der kun kan blive Tale om Laan til mindre Jordbrugere; thi selv om det ikke er forbudt at yde Laan ogsaa til de større, vil det i Virkeligheden kun blive Laan, der er af Interesse for mindre Jordbrugere, og dette er ogsaa Forslaget's Hensigt.

Forslaget indeholder den Bestemmelse, at Laanet skal forrentes med 6 pCt. Det er en højere Rente, end der sædvanlig tages ved saadanne Laan fra Staten, men naar Hensyn tages til, at det her drejer sig og skal dreje sig om Foretagender, hvortil der knytter sig særdeles god Rentabilitet, forekommer det mig, at denne Rentefod ikke er for høj under de nuværende Laanvilkår, som ogsaa Staten maa arbejde med. — Det foreslaas endvidere, at Laanet afdrages paa 10 Aar. Det er en usædvanlig kort Afdragstid, men ogsaa den forekommer mig berettiget, naar Hensyn tages til det Ud-